

97/29

Kontrolní závěr z kontroly „Hospodaření s prostředky státního rozpočtu v rozpočtové kapitole č. 302 - Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR“

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 1997 pod číslem 97/29 na základě požadavku rozpočtového výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Josef Pohl.

Cílem kontroly bylo prověřit účelnost a hospodárnost nakládání s finančními prostředky státního rozpočtu určenými na investice a zajišťování služeb k zabezpečení činnosti Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR (dále jen „PSP ČR“), hospodaření s národním majetkem a zadávání veřejných zakázek.

Kontrolu provedly v období od listopadu 1997 do května 1998 skupiny kontrolujících NKÚ z odboru životního prostředí a výstavby a z odboru státních příjmů.

Kontrolovanými osobami byly:

A. Ministerstvo financí (dále jen „MF“);

B. Kancelář Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky (dále jen „KPS“), do 31. 12. 1992 Kancelář České národní rady (dále jen „Kancelář ČNR“).

Námítky proti kontrolním protokolům, které podaly obě kontrolované osoby, byly vypořádány vedoucím skupiny kontrolujících rozhodnutími o námítkách. Odvolání proti rozhodnutí o námítkách, které podala KPS, bylo vypořádáno usnesením Kolegia NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém XX. zasedání konaném dne 5. 10. 1998

schválilo usnesením č. 1/XX/98 kontrolní závěr v tomto znění:

I

Úvod do kontrolované problematiky

V námítkovém a odvolacím řízení ke kontrolnímu protokolu KPS opakovaně uváděla, že není kontrolovanou osobou ve smyslu zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, protože nehospodaří s rozpočtovými prostředky PSP ČR, ale tyto prostředky pouze podle pokynu PSP ČR a jejich orgánů spravuje. Vzhledem k právním předpisům upravujícím postavení a činnost KPS (resp. Kanceláře ČNR) byla tato námítka KPS shledána nedůvodnou. Úkoly spojené s odborným, organizačním a technickým zabezpečením činnosti Sněmovny jsou zákonem o jednacím řádu uloženy KPS (§ 117 zákona č. 90/1995 Sb., dříve § 97 zákona č. 35/1989 Sb.). V podrobnostech zákon odkazuje na organizační řád, který vydává vedoucí KPS po schválení příslušným orgánem zákonodárního sboru. V Organizačním řádu Kanceláře ČNR schváleného usnesením předsednictva ČNR č. 449 ze dne 5. 2. 1990 je uvedeno: „Kancelář plní úkoly spojené s odbor-

ným, organizačním a technickým zabezpečením činnosti České národní rady, jejích orgánů a poslanců. Při plnění těchto úkolů Kancelář spravuje rozpočet České národní rady a v hospodářských, pracovněprávních a jiných vztazích je oprávněna jednat, nabývat práva a zavazovat se.“ Rovněž tak Organizační řád KPS schválený usnesením organizačního výboru Poslanecké sněmovny č. 596 ze dne 19. 10. 1995, resp. usnesením organizačního výboru Poslanecké sněmovny č. 44 ze dne 2. 10. 1996, vymezil postavení KPS obdobným způsobem: „Kancelář sněmovny je rozpočtovou organizací, která při plnění svých úkolů spravuje rozpočet Sněmovny a v hospodářských, pracovněprávních a dalších vztazích je oprávněna jednat, nabývat práva a zavazovat se.“ KPS (resp. Kancelář ČNR) je právnickou osobou, vůči níž je NKÚ podle § 3 odst. 2 zákona č. 166/1993 Sb. oprávněn vykonávat kontrolu v rozsahu stanoveném v odst. 1 tohoto ustanovení, a to jak hospodaření s prostředky státního rozpočtu a se státním majetkem, tak kontrolu zadávání státních zakázek.

Kontrola bylo podrobeno hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu kapitoly č. 302 - Poslanecká sněmovna Parlamentu, které byly určeny na investiční i neinvestiční výdaje.

II

Oblast investičních výdajů

V přílohách k zákonu ČNR č. 465/1992 Sb., o sídle České národní rady, a k zákonu č. 59/1996 Sb., o sídle Parlamentu České republiky, jsou uvedeny objekty, které ve svém celku tvoří sídlo ČNR (resp. Parlamentu České republiky). K zajištění činnosti ČNR (resp. Poslanecké sněmovny) byly objekty tvořící jejich sídlo postupně rekonstruovány. Od roku 1992 je ze státního rozpočtu financována rekonstrukce objektů situovaných na Malostranském náměstí a v Tomášské a Sněmovní ulici v Praze 1 (rekonstrukcí a modernizací dochází k zabezpečení prostor pro pracovny poslanců s plným technickým vybavením), a to v členění na stavby „Rekonstrukce a modernizace domů č. p. 6, 7 na Malostranském náměstí a č. p. 8 a 518 v Tomášské ulici, Praha 1“ včetně rekonstrukce objektu v Náprstkově ulici č. 4, Praha 1 (z titulu zajištění náhradních bytů pro bydlící ve výše uvedených domech) a „Rekonstrukce objektu Sněmovní 1, Praha 1“ včetně podzemních automatických garáží pro Parlament ČR.

Kontrola investičních výdajů byla zaměřena na období od roku 1992 do 31. 12. 1997, kdy bylo z rozpočtové kapitoly č. 302 čerpáno 1 884 461 385 Kč na rekonstrukci a modernizaci objektů tvořících sídlo Parlamentu ČR.

Investorsko-inženýrskou činnost zajišťovala pro investora KPS firma KDM, a. s. (dále jen „KDM“), která se

stala i dodavatelem projektové dokumentace a postupně generálním dodavatelem rekonstruovaných staveb.

Investiční náklady staveb

„Rekonstrukce a modernizace domů č. p. 6, 7 na Malostranském náměstí a č. p. 8 a 518 v Tomášské ulici, Praha 1“

Náklady dle předběžného propočtu k zadání stavby:
839 469 000 Kč.

Finanční náklady stavební části stavby byly dle smluvního vztahu mezi KPS a KDM odsouhlaseny částkou pouze 340 049 400 Kč.

Celkové finanční náklady vyúčtované KDM:
834 268 837 Kč (vč. DPH).

„Rekonstrukce objektu Sněmovní 1, Praha 1“

Náklady dle předběžného propočtu k zadání stavby:
954 087 800 Kč,

z toho

a) rekonstrukce vlastního objektu:

finanční náklady stavební části stavby byly dle smluvního vztahu mezi KDM a KPS odsouhlaseny částkou pouze 373 611 310 Kč;

b) podzemní automatické garáže pro Parlament ČR:

finanční náklady stavební části stavby byly dle smluvního vztahu mezi KDM a KPS odsouhlaseny částkou pouze 37 230 200 Kč.

Ke dni 31. 12. 1997 bylo z účtu individuální dotace čerpáno 955 518 847 Kč.

V době kontroly NKÚ nebyla stavba dokončena, a proto nejsou uvedeny celkové finanční náklady vyúčtované KDM.

Smluvní zajištění investiční akce

Na základě vlastního interního řízení uzavřela dne 11. 12. 1992 Kancelář ČNR s KDM smlouvu č. KDM 55/92 o zajištění investorsko-inženýrské činnosti stavby „Rekonstrukce a modernizace domů č. p. 6, 7 na Malostranském náměstí a č. p. 8 a 518 v Tomášské ulici Praha 1.“ Smlouva byla uzavřena podle obchodního zákoníku s tím, že vztahy mezi účastníky, pokud nejsou výslovně specifikovány smlouvou, se řídí v části investorsko-inženýrské činnosti ustanoveními § 577 - § 590 (smlouva komisionářská) a v části týkající se zpracování projektové dokumentace ustanoveními § 536 - § 565 obchodního zákoníku (smlouva o dílo). Předmět smlouvy vymezený v čl. II. je členěn na výkonové fáze související se zadáním, přípravou a realizací stavby.

Dotatkem č. 2 ze dne 30. 5. 1994 došlo ke změně názvu a rozšíření předmětu smlouvy, a to na smlouvu o zajištění investorsko-inženýrské činnosti a dodávce stavby „Rekonstrukce a modernizace domů č. p. 6, 7 na Malostranském náměstí a č. p. 8 a 518 v Tomášské ulici v Praze 1 a dalších staveb tuto rekonstrukci podmiňujících, zejména zajištění rekonstrukce náhradních bytů, realizace podzemních garáží a zajištění prostor pro knihovnu PČR.“ Článek II. smlouvy byl rozšířen o do-

dávku stavby, tedy o zcela jiný předmět smlouvy, podléhající režimu veřejné soutěže.

Dotatkem č. 3 ze dne 7. 7. 1994 smluvní strany uzavřely smlouvu na zajištění kompletní inženýrsko-investorské činnosti a dodávku stavby „Rekonstrukce prostor podle zadání KPS včetně rekonstrukce střešního pláště a fasády objektu Sněmovní 1, Praha 1“. Článkem II. tohoto dodatku rozšířily předmět díla o provádění běžné údržby, ostrahy atd. objektu Sněmovní 1.

Dotatkem č. 5 ze dne 27. 10. 1994 se předmět díla rozšířil o „zajištění kompletní inženýrsko-investorské činnosti a dodávku staveb určených k rekonstrukci 11 náhradních bytů pro nájemníky z domů č. p. 8 a 518, Tomášská ulice, Praha 1-Malá Strana.“

Věcné a systémové nedostatky zjištěné v přípravě a při realizaci rekonstrukce sídla Parlamentu ČR

A. Ministerstvo financí

MF stanovuje podmínky pro poskytnutí a čerpání dotace ze státního rozpočtu a provádí kontrolu hospodaření s prostředky státního rozpočtu republiky ve smyslu ustanovení zákona ČNR č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky). Proto byla kontrola NKÚ provedena na MF zaměřena na výkon kontrolní činnosti MF včetně vytvoření podmínek pro tuto činnost.

Kontrolou bylo zjištěno:

- MF neprovádělo důsledně kontrolu hospodaření s prostředky státního rozpočtu a pro výkon kontrolní činnosti si nevytvořilo řádné podmínky. MF nepožadovalo průkazné zdokladování ceny díla investorem KPS ani písemné zdůvodnění věcných a cenových změn díla, které měly vliv na jeho cenu.
- MF nepožadovalo na investorovi řádné dokladování a zdůvodnění požadavků na finanční prostředky státního rozpočtu. Čerpané finanční prostředky z účtu této stavby byly o cca 94,6 mil. Kč vyšší než závěrečná faktura stavby „Rekonstrukce a modernizace domů č. p. 6, 7 na Malostranském náměstí a č. p. 8 a 518 v Tomášské ulici, Praha 1“ vystavená KDM.
- MF výrazně oslabilo svou kontrolní působnost tím, že nestanovilo investorovi podmínky, za kterých bude financován ze státního rozpočtu majetek cizí organizace. Součástí investiční akce „Rekonstrukce a modernizace domů č. p. 6, 7 na Malostranském náměstí a č. p. 8 a 518 v Tomášské ulici, Praha 1“ byla i rekonstrukce 11 náhradních bytů pro nájemníky z domů č. p. 8 a 518 v Tomášské ulici, která si vyžádala finanční částku cca 42,7 mil. Kč. Přestože předmětné byty jsou v majetku městské části Praha 1 a nebudou zahrnuty do hmotného investičního majetku KPS, nestanovilo MF podmínky, za kterých bude majetek městské části Praha 1 financován ze státního rozpočtu.

B. Kancelář Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

U investora - KPS (resp. Kanceláře ČNR) byla kontrola prováděná NKÚ zaměřena na dodržování rozpočtové kázně, zásad hospodárnosti a účelnosti použití finančních prostředků státního rozpočtu. Kontrolou byl prověřen i způsob zadávání státních zakázek, dodržování právních předpisů v průběhu přípravy a realizace staveb, smluvní zabezpečení investiční akce včetně stanovení předmětu a ceny díla. Kontrole byla podrobena řídicí i kontrolní činnost investora, a to v procesu přípravy i realizace staveb.

- KPS zadala dodávku projektových prací KDM bez vyhlášení veřejné soutěže v rámci smlouvy o zajištění investorsko-inženýrské činnosti přesto, že tato firma neměla v době podpisu smlouvy k projektové činnosti oprávnění. Ve smlouvě č. KDM 55/92 ze dne 11. 12. 1992 smluvní strany prohlašují, že k vykonávaným činnostem, které z této smlouvy vyplynou, mají oprávnění podle platných čs. předpisů. KDM však uvedla ve smlouvě nepravdivé údaje, neboť v době podpisu smlouvy neměla oprávnění k projektové činnosti ve výstavbě. Oprávnění k projektové činnosti získala KDM až 22. 5. 1996. Tuto skutečnost KPS neprověřila.
- KPS zadala neoprávněně z volné ruky generálnímu dodavateli KDM dodávku stavebních prací v hodnotě cca 1,5 mld. Kč. Nestanovila pro výběr generálního dodavatele stavby soutěžní podmínky a nevytvořila tak kritéria pro posouzení nabídek více uchazečů. KPS se tak zbavila možnosti vybrat optimální nabídku a uzavřít smlouvu na dodávku stavby na podkladě nejvýhodnější cenové nabídky a nejlepšího návrhu smluvních podmínek včetně funkčního kontrolního systému, který by prokazoval věcnou a cenovou oprávněnost fakturace.
- KDM se stala generálním dodavatelem rekonstrukce objektů, které jsou národní kulturní památkou, aniž byla investorem (KPS) vyzvána k prezentaci referenčních staveb. KDM se stala generálním dodavatelem rekonstrukce významné kulturní památky přesto, že byla oprávněna provádět bytové a občanské stavby teprve od 27. 5. 1994, tj. tři dny před uzavřením smluvního vztahu na dodávku stavby. KPS nepožadovala ani složení jistiny ke krytí případných škod vzniklých neplněním povinností dodavatele.
KPS zadala dodávku staveb (rekonstrukci objektů) formou dodatků ke smlouvě o zajištění investorsko-inženýrské činnosti a uzavřela tak smluvní vztah, který je neobvyklý v investiční výstavbě.
Na zhotovení díla, které je národní kulturní památkou a jehož rekonstrukce si vyžádala cca 1,5 mld. Kč vynaložených ze státního rozpočtu, nebyl mezi KPS a KDM uzavřen odpovídající smluvní vztah, jakým je smlouva o dílo, se zakotvením základních náležitostí podstatných pro zhotovení díla (např. jednoznačné vymezení předmětu díla a stanovení jeho ceny, požadavky na kvalitu díla, záruky za provedené dílo, odpovídající sankce za neplnění, kontrola provádění díla, cenová kontrola a pod.).

- KPS si nezabezpečila ve smlouvě č. KDM 55/92 a jejích dodatcích rozhodovací pravomoci investora tak, aby měla zásadní vliv na stanovení výše ceny díla a přímou kontrolu nad čerpáním finančních prostředků. V žádném ze smluvních vztahů mezi KPS a KDM není zakotveno právo investora odsouhlasovat cenu díla subdodavatelů KDM a právo předem schvalovat veškeré dodatky a vícepráce subdodavatelů, které přitom byly následně promítnuty do cenových nákladů staveb hrazených investorem.
- Mezi KPS a KDM byla odsouhlasena pouze cena stavebních prací a dodávek, která byla do vzájemného smluvního vztahu převzata ze smluv o dílo uzavřených mezi KDM a jejími subdodavateli. Cenu dodávek vnitřního zařízení a zvýšení ceny díla z titulu víceprací, vyplývající ze smluvních vztahů mezi KDM a jejími subdodavateli, KPS do smlouvy s KDM nepromítla, a přesto je respektovala a financovala z prostředků státního rozpočtu.
- KPS jakožto investor stavby nezabezpečila objektivní výkon kontroly tím, že neoddělila funkci generálního dodavatele stavby a technického dozoru investora (dále jen „TDI“). KPS pověřila generálního dodavatele stavby kontrolou jeho vlastních dodávek (zejména jejich kvality, odsouhlasování ceny, zvyšování ceny díla atd.). V rámci výkonu této funkce měla KDM provádět kontrolu čerpání finančních prostředků, kontrolu věcné a cenové správnosti faktur a oceňovacích podkladů, kontrolu zakrývaných částí dodávek, sledovat provádění zkoušek, vyžadovat podklady prokazující kvalitu díla, kontrolovat stavební a montážní deníky, uplatňovat náměty směřující k hospodárnosti, upozorňovat dodavatele na neplnění termínů, připravovat podklady pro uplatnění sankcí, provádět kontrolu nedodělků atd., a to vše na stavbě, jejíž byla generálním dodavatelem, tedy tím, kdo měl být kontrolován.
- KPS nezakotvila do smlouvy č. KDM 55/92 ani jejích dodatků povinnost zhotovitele prokazovat investovi věcné plnění zjišťovacími protokoly, které budou doloženy soupisy provedených prací a dodávek s jejich oceněním. Jako příjemce účelové dotace ze státního rozpočtu pak KPS nebyla schopna vykonávat přímou kontrolní činnost investora a zajistit hospodárny a efektivní průběh realizace díla. KPS se tím vzdala rozhodujících pravomocí investora a přímé kontroly nad realizací díla.
- KPS nestanovila ve smlouvě týkající se rekonstrukce náhradních bytů v objektu, který je ve vlastnictví městské části Praha 1, jednoznačně předmět díla, neurčila žádné podmínky týkající se velikosti bytů a jejich vybavení. KPS nesjedнала s městskou částí Praha 1 finanční spoluúčast za zvýšení plochy bytů v Náprstkově ulici č. 4 o cca 42 % oproti rušeným bytům ani za realizaci trafostanice, vzduchotechniky, přípojek inženýrských sítí, venkovní fasády, nové střešní krytiny, ateliéru a nebytových prostor včetně sklepů. KPS nesjedнала rovněž žádnou finanční spoluúčast spojenou s inženýrskou činností a dodávkou kompletních stavebních prací při rekonstrukci objektu (např. nebytových prostor včetně sklepů a ateliérů, společných prostor, venkovní fasády, střešní krytiny atd.).

Přehled použitých finančních prostředků

Celkové čerpání dotací z rozpočtové kapitoly č. 302 k 31. 12. 1997:

- z účtu s předčíslem 10903 a č. 43	928 942 538 Kč
- z účtu s předčíslem 908	955 518 847 Kč
celkem	1 884 461 385 Kč

Finanční prostředky použité v rozporu s právními předpisy:

- v rozporu s § 11 zákona č. 576/1990 Sb. celkem ve výši 91,3 mil. Kč (vč. DPH) - finanční prostředky, které nebyly použity na rekonstrukci sídla Parlamentu,
- ze stavby s účtem s předčíslem 10903 uhradila KPS práce provedené na stavbě s účtem s předčíslem 908 ve výši cca 236,8 mil. Kč,
- ze stavby s účtem s předčíslem 908 uhradila KPS práce provedené na stavbě s účtem s předčíslem 10903 ve výši cca 130,8 mil. Kč;
- v rozporu s § 30 vyhlášky MF ČR č. 205/1991 Sb. celkem ve výši 72,3 mil. Kč.

Dle sdělení FMF, MF ČR a MF SR ze dne 30. 6. 1992 k „Výměru 01/1992“ a položky 11 čl. 12 části II výměru MF ČR 01/1994 se nedodržení postupu při sjednávání cen projektových prací a dodávky stavby na podkladě vyhodnocení soutěže podle Zadávacího řádu staveb vydaného FMH, MP ČR a MVS SR ze dne 24. 7. 1991 považuje za neoprávněné použití rozpočtových prostředků. V důsledku nedodržení postupu podle výměru FMF, MF ČR a MF SR použila tedy KPS minimálně cca 1,5 mld. Kč v rozporu s cenovými předpisy.

Porušení právních předpisů

1. KPS nedodržela závazný postup při tvorbě ceny ve smyslu ustanovení § 10 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, kde je mj. uvedeno:

„Zboží, u něhož se uplatňuje regulace cen podle § 5 a 6, zařazují cenové orgány rozhodnutím do seznamu zboží s regulovanými cenami ... Seznam a ceny v jeho rámci stanovené ... uveřejňují cenové orgány v Cenovém věstníku.“

tím, že nepostupovala podle § 6 odst. 1 písm. c) zákona o cenách, kde je uvedeno:

„Věcné usměrňování cen spočívá ve stanovení podmínek cenovými orgány pro sjednávání cen. Tyto podmínky jsou ...

c) závazný postup při tvorbě ceny nebo při její kalkulaci.“

a současně nedodržela závazný postup při tvorbě ceny tím, že porušila ustanovení části II položky 11 bodu B výměru FMF, MF ČR a MF SR č. 01/92 ze dne 13. 12. 1991 a části II položky 11 bodu B výměru MF ČR 01/1994 ze dne 17. 11. 1993, kde je mimo jiné uvedeno:

„Stavby, stavební objekty, provozní soubory, stavební a montážní práce, dodávky strojů a zařízení a pro-

jektové práce financované za účasti rozpočtu federace a republik a za účasti prostředků poskytnutých z těchto rozpočtů místním orgánům.

Pro účely regulace cen platí: ...

B. ceny podle smluv uzavřených od 1. září 1991 se sjednávají na podkladě vyhodnocení soutěže podle Zadávacího řádu staveb vydaného FMH, MP ČR a MVS SR ze dne 24. 7. 1991 (dále jen „ZŘS“), který je pro účely regulace cen podle tohoto písmene závazný (Cenový věstník částka 40-42/1991), a dále ...“

Výše uvedený závazný postup při tvorbě ceny porušila KPS v těchto případech:

- a) KPS nesjednala dodávku projektových prací v hodnotě cca 20 mil. Kč financovaných z prostředků státního rozpočtu na podkladě vyhodnocení veřejné soutěže dle čl. 4 ZŘS.

O d ů v o d n ě n í:

KPS zadala dodávku projektových prací KDM v rámci smlouvy o zajištění investorsko-inženýrské činnosti „Rekonstrukce a modernizace domů č. p. 6, 7 na Malostranském náměstí a č. p. 8 a 518 v Tomášské ulici, Praha 1“ nikoliv na podkladě vyhodnocení soutěže dle ZŘS. KDM se stala dodavatelem projektových prací přesto, že neměla projektovou činnost v předmětu podnikání. Oprávnění k této činnosti získala až 22. 5. 1996, jak vyplývá z výpisu z obchodního rejstříku vedeného Krajským obchodním soudem v Praze a ze živnostenského listu č. j. ŽO/4/02738/96/KOL.

- b) KPS zadala generálnímu dodavateli firmě KDM dodávku staveb, která dosáhla celkové hodnoty cca 1,5 mld. Kč financovaných z prostředků státního rozpočtu bez vyhlášení veřejné soutěže dle čl. 4 ZŘS.

O d ů v o d n ě n í:

KPS zadala firmě KDM, zajišťující investorsko-inženýrskou činnost, dodávku stavby „Rekonstrukce a modernizace domů č. p. 6 a 7 na Malostranském náměstí a domů č. p. 8 a 518 v Tomášské ulici v Praze 1 a dalších staveb tuto rekonstrukci podmiňujících, zejména zajištění rekonstrukce náhradních bytů“ a dodávku stavby „Rekonstrukce prostor podle zadání KPS včetně rekonstrukce střešního pláště a fasády objektu Sněmovní 1, Praha 1“ dle čl. 6 ZŘS, tj. z volné ruky. V rámci plnění smlouvy o zajištění investorsko-inženýrské činnosti vyhlásila KDM veřejnou soutěž na dodávku stavby. S vítězi soutěže pak KDM uzavřela smlouvy o dílo na dodávku jednotlivých staveb, ve kterých vystupuje jako objednatel. Přestože se KDM nezúčastnila veřejné soutěže jako uchazeč, neboť byla tím, kdo soutěž vyhlásil, KPS uzavřela smlouvu na dodávku staveb s KDM a vítězové veřejné soutěže se stali subdodavateli KDM. Ve výběrovém řízení prokazovali odborné předpoklady včetně prezentace referenčních staveb subdodavatelé generálního dodavatele KDM, nikoliv generální dodavatel.

2. KPS nepostupovala v souladu s ustanovením § 2 odst. 2 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, které stanoví:

„Dohoda o ceně je dohoda o výši ceny nebo o způsobu, jakým bude cena vytvořena za podmínky, že tento způsob cenu dostatečně určuje.“

a zároveň postupovala v rozporu se smlouvou č. KDM 55/92, neboť nedodržela bod 5 čl. IX výše uvedené smlouvy, který stanoví:

„Dodatky k této smlouvě jsou platné, pokud jsou učiněny písemně a podepsány oběma smluvními stranami.“

KPS nerespektovala ani ustanovení cenové doložky č. 1 ke smlouvě, ve které se stanoví:

„S ohledem na rozsah a složitost díla a tím i na právní a faktickou náročnost co nejpřesnějšího vyčíslení ceny díla se zúčastněné strany dohodly na použití institutu cenových doložek.“

O d ů v o d n ě n í:

KPS v rámci smlouvy odsouhlasila nepřekročitelné náklady staveb, vycházející z propočtu k zadání stavby, ve kterém investor vyjadřuje zejména účel stavby, základní parametry stavby a požadavky na uživatelské řešení. Tyto finanční náklady byly pouze orientační, v úrovni průměrných cenových ukazatelů na měrnou jednotku.

Generální dodavatel stavby KDM zajišťoval dodávku staveb prostřednictvím svých subdodavatelů, jejichž výběr prováděl formou výběrových řízení, pro která však nezpracoval dostatečné zadávací podklady. K žádné ze staveb tvořících sídlo Parlamentu ČR nebyl zpracován jednotný výkaz výměr jako podklad k ocenění, zadávací rozpočet, popis položek doplňující výkresovou a textovou část projektové dokumentace a stanovující kvalitativní podmínky. V důsledku nedostatečně zpracovaných zadávacích podkladů pro výběrová řízení byl pak i nedostatečně definován předmět díla včetně stanovení jeho ceny. Nabídkové ceny subdodavatelů stanovené na podkladě nedostatečně zpracovaných zadávacích podkladů KPS akceptovala a převzala je do vzájemného smluvního vztahu uzavřeného s KDM.

Upřesňování předmětu díla a zvýšení jeho ceny je součástí smluvních vztahů uzavřených mezi KDM a jejími subdodavateli. Cena stavebních dodávek „Rekonstrukce a modernizace domů č. p. 6, 7 na Malostranském náměstí a č. p. 8 a 518 v Tomášské ulici, Praha 1“ se na podkladě uzavřených dodatků mezi KDM a jeho subdodavateli zvýšila o cca 225 mil. Kč (vč. DPH) a o cca 148,1 mil. Kč (vč. DPH) za dodávku vnitřního vybavení. U stavby „Rekonstrukce objektu Sněmovní 1, Praha 1“ došlo k navýšení ceny stavebních dodávek celkem o cca 320 mil. Kč. Tyto finanční částky, zohledňující změny díla, vícepráce a dodávku vnitřního vybavení, nebyly do smluvního vztahu mezi KPS a KDM přeneseny formou dodatku či cenové doložky ke smlouvě, a přesto je KPS respektovala a financovala ze státního rozpočtu.

3. KPS porušila ustanovení § 11 odst. 1 zákona ČNR č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), které stanoví:

„Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, a to k účelům, na které byly státním rozpočtem republiky určeny.“

O d ů v o d n ě n í:

Finanční prostředky státního rozpočtu určené na zabezpečení investorsko-inženýrské činnosti stavby, v tomto konkrétním případě na realizaci fáze č. 6 - vypracování podkladů pro vyhledávání dodavatele stavby a následně fáze č. 7 - spolupráce při zadání stavby dodavateli, použila KPS v rozporu s účelem, na který byly státním rozpočtem určeny. Finanční prostředky nebyly použity na výběr generálního dodavatele nebo manažera stavby. Chybně z nich byla financována výběrová řízení generálního dodavatele KDM, která prováděl v rámci výběru svých subdodavatelů. Tato výběrová řízení měla KDM hradit ze svých prostředků. Finanční prostředky použité v rozporu s účelem činily celkem 10 947 300 Kč.

Při „Rekonstrukci a modernizaci domů č. p. 6, 7 na Malostranském náměstí a č. p. 8 a 518 v Tomášské ulici Praha 1“ (akce financována z účtu s předčíslem 10903) porušila KPS výše uvedené ustanovení tím, že např.:

- a) použila rozpočtové prostředky určené na „Rekonstrukci a modernizaci domů č. p. 6, 7 na Malostranském náměstí a č. p. 8 a 518 v Tomášské ulici Praha 1“ k úhradě prací provedených na rekonstrukci objektu Tomášská č. p. 14 - 16 a interiéru školicího střediska v Harrachově. KPS použila finanční prostředky ve výši 6 413 274 Kč v rozporu s účelem, na který byly státním rozpočtem určeny;
- b) uvolnila v roce 1994 finanční prostředky (formou zálohy) ve výši 20 000 000 Kč z účtu s předčíslem 10903 určeného na „Rekonstrukci a modernizaci domů č. p. 6, 7 na Malostranském náměstí a č. p. 8 a 518 v Tomášské ulici Praha 1“. Tato záloha byla vyúčtována v roce 1996 u stavby „Rekonstrukce objektu Sněmovní 1, Praha 1“. KPS tím nepoužila rozpočtové prostředky roku 1994 ve výši 20 000 000 Kč v příslušném roce ani k účelu, na který byly státním rozpočtem určeny;
- c) od 13. 10. 1994 do 11. 12. 1996 hradila provedené práce na stavbě „Rekonstrukce objektu Sněmovní 1, Praha 1“ z účtu s předčíslem 10903 příslušným ke stavbě „Rekonstrukce a modernizace domů č. p. 6, 7 na Malostranském náměstí a č. p. 8 a 518 v Tomášské ulici Praha 1“. KPS tím použila rozpočtové prostředky ve výši 236 837 971 Kč v rozporu s účelem, na který byly státním rozpočtem určeny;
- d) proplatila z účtu individuální dotace v roce 1994 penále firmě KDM. Penále, poplatky z prodloužení a peněžní náhrady škod souvisejících s investiční výstavbou jsou dle Opatření FMF č. j. V/20 530/92, kterým se stanoví účtová osnova a postupy účtování pro rozpo-

čtové a příspěvkové organizace a obce, součástí provozních nákladů. Dle „Stanovení podmínek pro čerpání individuální dotace v roce 1994 pro stavbu Rekonstrukce a modernizace domů č. p. 6, 7 na Malostranském náměstí a č. p. 8 a 518 v Tomášské ulici Praha 1“ však z dotace státního rozpočtu nelze hradit provozní náklady. KPS porušila výše uvedené ustanovení tím, že použila rozpočtové prostředky ve výši 1 963 971 Kč v rozporu s účelem, na který byly státním rozpočtem určeny;

- e) v rámci rekonstrukce sídla Poslanecké sněmovny bylo rušeno 11 bytů v Tomášské ulici č. p. 8 a 518. Z důvodu zajištění náhradních bytů pro bydlení v těchto objektech byl rekonstruován objekt v Náprstkově ulici č. 4. Kromě rekonstrukce bytů v Náprstkově ulici však KPS použila finanční prostředky určené na rekonstrukci sídla Poslanecké sněmovny ve výši 4 923 084 Kč na rekonstrukci dalších 4 bytů, a to v Bolzanově ulici č. 7 (2 byty) a v ulici Nekázanka č. 19 (2 byty), tedy k účelu, pro který nebyly státním rozpočtem určeny.

Při „Rekonstrukci objektu Sněmovní 1, Praha 1“ (akce financována z účtu s předčíslem č. 908) porušila výše uvedené ustanovení tím, že např.:

použila rozpočtové prostředky v celkové výši 197 943 622 Kč v rozporu s účelem, na který byly státním rozpočtem určeny, a to:

- a) od 28. 6. 1996 do 31. 12. 1996 hradila provedené práce na stavbě „Rekonstrukce a modernizace domů č. p. 6, 7 na Malostranském náměstí a č. p. 8 a 518 v Tomášské ulici Praha 1“ z účtu s předčíslem 908 určeného k financování stavby „Rekonstrukce objektu Sněmovní 1, Praha 1“.
Takto uvolněné finanční prostředky představují částku 130 881 436 Kč;
- b) hradila z účtu s předčíslem 908 koupi objektů v Praze 2, Rumunská č. p. 110/33 a v Praze 6, v úhrnné výši 47 000 000 Kč, subdodatelům stavební práce na školícím středisku Harrachov ve výši 17 831 686 Kč a dalším subdodatelům stavební úpravy a technologii kašerňického salónu ve výši 2 230 500 Kč.

4. KPS porušila ustanovení § 5 odst. 2 zákona ČNR č. 576/1990 Sb., které stanoví:

„Na konkrétní akce nebo předem stanovené okruhy potřeb se poskytují účelové dotace, a to za podmínek stanovených zásadami dotační politiky. Mohou být použity jen na určené účely a podléhají ročnímu zúčtování se státním rozpočtem republiky.“

O d ů v o d n ě n í:

KPS porušila výše uvedené ustanovení tím, že:

- a) nedodržela „Postup pro realizaci systému účasti státního rozpočtu na financování investic v působnosti ČR“ č. j. 113/39 466/91, uveřejněný ve Finančním zpravodaji č. 12/1991 (dále jen „Postup“), který v čl. V přílohy č. 1 stanoví:

„Na investiční výstavbě s účastí prostředků státního rozpočtu mohou rozpočtové, příspěvkové a hospodářské organizace poskytnout zálohy dodavatelům, a to do výše 10 % z ročního objemu, na který bude v tomtéž roce vystavena faktura (i dílčí), či provedené práce nebo popř. způsobem úhrady stanoveným dle smluvních vztahů (po nabytí účinnosti obchodního zákoníku.“;

a od roku 1994

- b) nedodržela článek 2 odst. 4 „Zásad pro poskytování a čerpání prostředků státního rozpočtu pro pořizování investičního majetku“ č. j. 113/1679/1994, uveřejněných ve Finančním zpravodaji č. 4/1994 (dále jen „Zásad“), který stanoví:

„Při pořizování investičního majetku s účastí investičních výdajů státního rozpočtu mohou právnické a fyzické osoby poskytnout zálohy zhotovitelům díla (podle § 546 zák. č. 513/91 Sb., Obchodní zákoník) a to do výše 10 % z objemu investičních výdajů stanovených pro každý rok výstavby. Za tyto zálohy bude v tomtéž roce provedeno věcné plnění, tj. zúčtování za provedené práce a dodávky (na podkladě zjišťovacích protokolů ap.), vystaven doklad o úhradě jako podklad pro dílčí plnění ve smyslu zák. č. 588/92 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.“

KPS nedodržela čl. V přílohy č. 1 Postupu a čl. 2 odst. 4 Zásad, neboť poskytla finanční prostředky ze státního rozpočtu převyšující stanovený 10 % limit z ročního objemu o 241 065 000 Kč;

- c) nedodržela čl. 4 odst. 2 Zásad, který stanoví:

„Z účtu s předčíslem 908 u ČNB a účtů u České spořitelny a. s. lze čerpat prostředky pouze jako úhrady (účty) za provedené práce a dodávky (včetně záloh podle článku 2, odst. 4, 5, 6) a nelze převádět prostředky na běžný účet investora, bez výjimky povolené ministerstvem financí.“

KPS na základě konečného vyúčtování stavby „Rekonstrukce a modernizace domů č. p. 6, 7 na Malostranském náměstí a č. p. 8 a 518 v Tomášské ulici Praha 1“ uhradila vyšší částku firmě KDM, a tím vznikl přeplatek ve výši 6 120 757 Kč. Tento přeplatek byl firmou KDM poukázán na běžný účet investora vedený u ČNB, a to bez výjimky povolené ministerstvem financí. Finanční prostředky individuální dotace tak sice byly vráceny do státního rozpočtu, ale přes jiný účet. Tím došlo nejen ke zkreslení údajů v rámci čerpání příslušných účtů kapitoly 302, ale i ke zkreslení při vyúčtování příslušné investiční akce. KPS neprovedla převod finančních prostředků ve výši 6 120 757 Kč na příslušný účet (tj. účet individuální dotace);

- d) nedodržela čl. 9 odst. 1 Zásad, který stanoví:

„Ostatní subjekty požádají o definitivní přiznání dotace ze státního rozpočtu přímo ministerstvo financí. Pokud zkušební doba (zejména u technologických částí) tuto lhůtu překračuje, prodlužuje se tato lhůta na 9 měsíců.“

U dokončené stavby „Rekonstrukce a modernizaci domů č. p. 6, 7 na Malostranském náměstí a č. p. 8 a 518 v Tomášské ulici Praha 1“ nedodržela KPS lhůtu pro předložení žádosti o definitivní přiznání finančních prostředků a nepožádala ministerstvo financí ani o prodloužení této lhůty.

5. KPS porušila ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky MF ČR č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu České republiky a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací, které stanoví:

„Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky je povinna při plnění rozpočtu dbát, aby dosahovala maximálních příjmů a plnila úkoly hrazené ze státního rozpočtu republiky nejhospodárnějším způsobem a aby efektivně využívala rozpočtových prostředků. Rozpočtové prostředky může používat jen k účelům, pro které byly určeny, a to na krytí nezbytných potřeb, na opatření zakládající se na právních předpisech a k zajištění nerušeného chodu organizace; prostředky může čerpat jen do výše stanovené ve státním rozpočtu zřizovatele, a to v mezích závazných ukazatelů a v souladu s věcným plněním.“

O d ů v o d n ě n í:

KPS porušila výše uvedené ustanovení tím, že:

- a) proplácela KDM přírážku ve výši 1,4 % z hodnoty dodávek minimálně duplicitně, a tedy neekonomicky. Přírážka ve výši 0,8 % za kontrolní činnost a 0,6 % jako manipulační přírážka k fakturám dodavatele ve prospěch zhotovitele byla proplácena na základě požadavku KDM za provádění věcné a formální kontroly faktur dodavatelů stavby a jejich přímou úhradu zhotovitelem. Kontrolu věcné a cenové správnosti a úplnosti oceňovacích podkladů a faktur včetně předání investorovi k účetní likvidaci KDM však již prováděla z titulu výkonu TDI, který zajišťovala v rámci výkonové fáze č. 8 - spolupráce při realizaci stavby. Rovněž v rámci kompletní činnosti zhotovitele, ke které se KDM zavázala v dodatku č.1 ke smlouvě č. KDM 55/92, provádí věcnou a cenovou kontrolu dodávek jednotlivých poddodavatelů. U stavby „Rekonstrukce a modernizace domů č. p. 6, 7 na Malostranském náměstí a č. p. 8 a 518 v Tomášské ulici, Praha 1“ se jednalo o částku 9 465 383 Kč a u stavby „Rekonstrukce objektu Sněmovní 1, Praha 1“ o 12 047 906 Kč, tj. celkem o 21 513 289 Kč;
- b) proplácela KDM k fakturám za průzkumné práce, posudky a expertizy, správní poplatky, náklady na kancelář atd. přírážku ve výši 7,5%. KPS umožnila účtovat tuto přírážku bez jakékoliv specifikace činnosti spojené s uvedenými fakturami. V průběhu realizace stavby KPS proplatila za tuto přírážku finanční částku 554 908 Kč;
- c) proplácela koordinační přírážku dalšímu subdodavatel. KPS odsouhlasila, že k objektu č. p. 7 bude subdodavatelem účtována koordinační přírážka ve výši

7 % z ceny stavebních prací. Koordinace postupu prací prováděných jednotlivými subdodavateli je však již součástí kompletní činnosti, kterou prováděl zhotovitel (KDM). Koordináční přírážka proplácená nad výši smluvně odsouhlaseného honoráře za tuto činnost dalšímu zhotoviteli byla duplicitní. V případě stavby „Rekonstrukce a modernizace domů č. p. 6, 7 na Malostranském náměstí a č. p. 8 a 518 v Tomášské ulici, Praha 1“ byla neekonomicky proplacena finanční částka 11 313 979 Kč.

- d) odsouhlasila proplácení tzv. režijní přírážky v rozpětí 3 - 10 % z ceny subdodávky jiného subdodavatele. Jedná se opět o přírážku požadovanou subdodavatelem z titulu koordinace dalších subdodavatelů. KPS proplatila duplicitně za režijní přírážku finanční částku 505 042 Kč;
- e) uzavřela dne 11. 12. 1992 s KDM smluvní vztah na dodávku projektových prací přesto, že KDM neměla až do 21. 5. 1996 ve smyslu zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, k projektové činnosti oprávnění. KPS proplatila za dodávku projektových prací KDM od 11. 12. 1992 do 21. 5. 1996 celkem cca 20 625 000 Kč neekonomicky.
- f) v rámci chybně stanovené výše ceny za investorsko-inženýrskou činnost proplatila neekonomicky vyšší finanční částku, než umožňovala uzavřená smlouva. Cena za tuto činnost byla stanovena dle honorářového řádu architektů a stavebních inženýrů z roku 1991 a 1993. Do započítatelných nákladů pro stanovení výpočtu procentuální hranice celkového základního honoráře však byly u stavby „Rekonstrukce a modernizace domů č. p. 6, 7 na Malostranském náměstí a č. p. 8 a 518 v Tomášské ulici Praha 1“ chybně započítány i náklady na vybavení interiéru - vnitřního vybavení - přesto, že ve smluvním vztahu mezi KPS a KDM není investorsko-inženýrská činnost z titulu dodávky interiéru vůbec zakotvena.

V důsledku postupného navyšování nákladů stavby a uzavřením dodatku č. 3 ke smlouvě č. KDM 55/92, kterým došlo k rozšíření dodávky o stavbu „Rekonstrukce objektu Sněmovní 1, Praha 1“, byly postupně navyšeny započítatelné náklady až o 730 970 000 Kč. KPS odsouhlasila, že pokud dojde v projektu ke zvýšení rozpočtových nákladů o výše než 5 % oproti návrhu stavby, bude cena za investorsko-inženýrskou činnost upravena podle skutečných nákladů stavby. V důsledku navyšování nákladů stavby se posunula hranice pro určení celkového základního honoráře z původních 7,5 % na 6,5 % v období 12/96. Z předložených účetních dokladů je zřejmé, že KPS v rozporu s ustanovením smlouvy č. KDM 55/92 snížení procentuální hranice neuplatnila. V rámci chybně stanovené výše ceny za investorsko-inženýrskou činnost proplatila KPS finanční částku o cca 17 876 455 Kč vyšší;

6. KPS nepostupovala v souladu s ustanovením § 30 odst. 2 vyhlášky MF ČR č. 205/1991 Sb. (citace viz bod II. 5).

O d ů v o d n ě n í:

- a) KPS nesjednala ve smlouvě č. KDM 55/92 takové pravoce a požadavky, dle kterých by byla schopna usměrňovat a kontrolovat hospodárny průběh vlastní investice. KPS nepožadovala, aby TDI v rámci výkonu kontroly finančních nákladů stavby odsouhlasoval množství a jednotkové ceny provedených prací deklarovaných ve fakturách dodavatele stavby a ve vazbě na realizační projekt stavby je potvrzoval ve zjišťovacím protokolu. Ten jako nedílná součást soupisu provedených prací prokazuje věcné plnění, a tím i oprávněnost dodavatele k fakturaci. Bez takto zpracovaných podkladů nemohla KPS jako příjemce účelové dotace řádně vykonávat kontrolní činnost a na základě uzavřených smluvních vztahů usměrňovat hospodárnost a účelnost finančních prostředků vynaložených ze státního rozpočtu. Dle smlouvy č. KDM 55/92 zhotovitel (KDM) dokladoval čerpané náklady pouze kopiemi subdodavatelských faktur a rámcovým soupisem provedených prací bez jakéhokoliv uvedení množství a ceny za jednotku, určujících oprávněnou výši plateb. Následná číselná kontrola faktur KPS pak spočívala pouze v početních úkonech bez možnosti kontroly rozsahu a specifikace provedených prací. KPS proplácela generálnímu dodavateli stavby KDM faktury za dodávky, jejichž věcnou kontrolu nebyla schopna provádět.
- b) Pro KDM jako generálního dodavatele stavby nestanovila KPS ve smluvním vztahu penále za prodlení z dodávky celé stavby. Maximální výše penalizace dodavatele investorsko-inženýrské činnosti a generálního dodavatele staveb za prodlení činila pouze 15 % z ceny dodávky investorsko-inženýrské činnosti, tj. v daném případě pouze cca 8,0 mil. Kč. Penále mělo být správně stanoveno k vynaloženým finančním prostředkům za kompletní dodávku díla, tj. včetně dodávky staveb, jejichž finanční náklady byly min. 1,5 mld. Kč.
- c) Dodatkem č. 3 ke smlouvě č. KDM 55/92 odsouhlasila KPS, že veškeré objednávky prací související s předmětem smlouvy bude realizovat výhradně prostřednictvím KDM. Smlouva však předpokládá realizaci dalších staveb tuto rekonstrukci podmiňujících, zejména realizaci podzemních garáží a zajištění rekonstrukce prostor pro knihovnu Parlamentu ČR. Tímto dodatkem se dále rozšiřuje předmět smlouvy o závazek KDM plnit na objektu Sněmovní 1 všechny povinnosti „vlastníka a uživatele“ včetně provádění údržby, ostrahy atd. Odsouhlasením uvedeného dodatku č. 3 se KPS zavázala zadat KDM bez výběrového řízení i další předpokládané investiční akce a zajištění služeb. Tím se zbavila do budoucna možnosti optimálního výběru dodavatele na základě výběrových řízení. Uvedený dodatek vytváří podmínky k účelovému obcházení nebo porušování právních předpisů týkajících se zadávání veřejných zakázek.

7. KPS porušila ustanovení § 54 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, které uvádí:

„Stavby, jejich změny a udržovací práce na nich lze provádět jen podle stavebního povolení nebo na základě ohlášení stavebnímu úřadu.“

O d ů v o d n ě n í:

KPS zahájila stavební práce na objektu „Sněmovní 1“ 75 dní před dnem nabytí právní moci stavebního povolení na stavební úpravě.

Ze zápisu ve stavebním deníku objektu „A“ uskutečněného dne 8. 12. 1995 je patrné zahájení stavebních úprav vnitřních prostor. Stavební povolení na stavební úpravě tohoto objektu vydané odborem výstavby Obvodního úřadu městské části Praha 1 nabylo právní moci dne 22. 2. 1996.

III

Oblast neinvestičních výdajů

Kontrola neinvestičních výdajů byla zaměřena na správnost sestavení podrobného rozpočtu kapitoly, otevírání limitů neinvestičních výdajů, rozpočtová opatření, závěrečný účet kapitoly a čerpání neinvestičních výdajů. Kontrola neinvestičních výdajů byla omezena na roky 1995 a 1996. V roce 1995 bylo ve státním rozpočtu ČR vyčleněno pro kapitolu č. 302 celkem 406 696 tis. Kč na financování neinvestičních výdajů, v rozpočtu na rok 1996 celkem 651 727 tis. Kč, které byly na základě rozpočtových opatření provedených v průběhu roku sníženy na finanční částku 619 927 tis. Kč. Z celkového objemu neinvestičních výdajů tvořily cca 50 % výdaje související se zajištěním provozu, tj. vynaložené na údržbu a opravy, pořízení materiálu a zabezpečení veškerých služeb. Tyto výdaje dosáhly v roce 1995 téměř 150 mil. Kč a v roce 1996 vzrostly na 257 mil. Kč v souvislosti s dokončením stavebních úprav dalších objektů, jejich uvedením do provozu a využíváním pro činnost PSP ČR. Nejvýraznější položkou z provozních výdajů byly finanční prostředky určené na materiální výdaje, služby a výdaje nevýrobní povahy, kterými byly úklidové služby, služby spojů, tlumočnické a překladatelské práce, stavební údržba budov a květinová výzdoba.

Nedostatky smluvního zabezpečení služeb a provozních činností

Dle dodatku č. 6 z roku 1994 ke smlouvě č. KDM 55/92 KPS umožnila KDM plnit na pozemcích a budovách objednatel všechny povinnosti vlastníka a uživatele vč. provádění údržby, ostrahy atd. s tím, že náklady na tyto činnosti bude objednatel hradit zhotoviteli podle skutečně naběhlých prokázaných nákladů. V plném rozsahu byla tato smluvní ujednání naplněna až koncem roku 1996.

Základní smlouva i její dodatky byly uzavřeny před účinností zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Důsledkem takto uzavřeného smluvního vztahu s KDM byla skutečnost, že KPS nevyhlásila veřejnou soutěž na dodavatele prací a služeb souvisejících s pro-

vozem budov PSP ČR. Tak umožnila KPS získat KDM monopolní postavení při poskytování provozních služeb v objektech PSP ČR a prakticky bez časového omezení.

Na zajištění pravidelně se opakujících činností souvisejících s provozem objektů a pozemků tvořících sídlo PSP ČR vydává KPS od prosince 1996 měsíčně paušální částku 1 777 655 Kč. Uvedená měsíční smluvní cena neobsahuje náklady na materiál vč. dodávky, náklady na energii, obsluhu a revize technologických zařízení a další. Z uvedené částky např. pravidelný standardní úklid představuje měsíčně částku 665 790 Kč, která však není v jednotlivých smlouvách vymezena jednotkou množství, tj. počtem m² v uklizených prostorách. Cena není stanovena v souladu s ustanovením § 2 odst. 1 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách.

Věcné a systémové nedostatky v oblasti neinvestičních výdajů

- Při uzavírání smluvních vztahů nepostupovala KPS v souladu s ustanoveními zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, přestože rozsah výdajů některých vybraných položek režimu tohoto zákona podléhal.
- Při provádění udržovacích prací na objektech PSP ČR, které jsou kulturní památkou, neplnila KPS ohlašovací povinnosti vyplývající z ustanovení stavebního zákona.
- KPS porušila zákon o správě daní a poplatků v povinnosti oznamovat správci daně úhrady osobám samostatně výdělečně činným.
- Důsledkem nesprávného postupu při devizovém vybavování externích tlumočnicků při zahraničních cestách bylo porušení zákona o účetnictví.

Pro schvalování hospodářských a účetních operací KPS používala ještě v době kontroly Směrnici ČNR č. 5 vydanou již v roce 1986 v souladu s tehdy platnými právními předpisy. Podobně nevyhovující jsou i doklady s podpisovými vzory zodpovědných pracovníků, které se neustálým doplňováním staly nepřehlednými.

Porušení právních předpisů

1. KPS porušila ustanovení § 3 odst. 2 zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, kde je uvedeno:

„Uzavření smlouvy na veřejnou zakázku jiným způsobem než na základě obchodní veřejné soutěže podle odstavce 1 je přípustné pouze při splnění podmínek stanovených v § 49 nebo v § 50 tohoto zákona.“

O d ů v o d n ě n í:

V roce 1995 uhradila KPS společnosti EuroTel za nákup a využívání mobilních telefonních přístrojů částku 916 784 Kč. Vzhledem k vyšší prostředků vynaložených na tyto účely měly být výkony spojů zabezpečované společností EuroTel posuzovány v roce 1996 jako ve-

řejná zakázka ve smyslu § 2 písm. a) citovaného zákona. V roce 1996 se zvýšily výdaje za služby EuroTelu až na částku 1 063 397 Kč.

2. KPS porušila ustanovení § 34 odst. 5 zákona ČNR č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění zákona č. 255/1994 Sb., kde je uvedeno

„Právnícké osoby ... mající příjmy ... z pronájmu, které provádějí úhrady fyzickým osobám za jejich jinou samostatně výdělečnou činnost ... a z těchto úhrad nesrážejí daň, jsou povinny skutečně úhrady oznamovat svému místně příslušnému správci daně, pokud u jednotlivé fyzické osoby přesáhne úhrada částku 40 000 Kč za kalendářní rok. ... Oznámení se zašle nejpozději do 15. února po skončení kalendářního roku, v němž byla úhrada provedena.“

O d ů v o d n ě n í:

KPS vyinkasovala v roce 1996 jako úhradu nájemného za pronájem nebytových prostor v objektech PSP ČR celkovou částku 439 816 Kč. Tím se zařadila mezi právnické osoby mající oznamovací povinnost vůči správci daně.

KPS byla povinna oznamovat skutečně úhrady za provedené práce tlumočnicků. Za rok 1996 však tuto povinnost nesplnila, přestože za tlumočení v roce 1996 proplatila jedné fyzické osobě samostatně výdělečně činné celkem 106 tis. Kč.

3. KPS porušila ustanovení § 57 odst. 4 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), kde je uvedeno:

„Mají-li být prováděny stavební úpravy nebo udržovací práce na stavbě, která je kulturní památkou, přiloží stavebník k jejich ohlášení stavebnímu úřadu stanovisko orgánu státní památkové péče.“

O d ů v o d n ě n í:

Budovy PSP ČR, na kterých byly stavební úpravy prováděny, jsou zařazeny mezi kulturní památky, a stavebník je tedy povinen při ohlášení stavební úpravy nebo udržovacích prací připojit stanovisko místně příslušného orgánu státní památkové péče. Stavební práce byly provedeny před obdržáním stanoviska odboru památkové péče Magistrátu hl. m. Prahy, který odsouhlasil zamýšlenou opravu průčelí domů při dodržení určitých podmínek. Stavebník toto stanovisko obdržel až po skončení všech úprav.

Vyhodnocení:

Kontrola prokázala systémové nedostatky v oblasti poskytování a čerpání prostředků státního rozpočtu určených na investice a na zajišťování služeb k zabezpečení činnosti PSP ČR. Důsledkem systémových nedostatků bylo porušení právních předpisů a nevhodné a ze strany KPS nekontrolované vynakládání finančních prostřed-

ků ze státního rozpočtu. MF rovněž neprovádělo důsledně kontrolní činnost a nevytvořilo si ani řádné podmínky pro její výkon.

Kancelář ČNR (resp. KPS) nevěnovala náležitou pozornost uzavření smlouvy č. KDM 55/92 a zejména dodatkům k této smlouvě, kterými rozšířila původní smlouvu o zajištění investorsko-inženýrské činnosti o kompletní dodávku rekonstrukce staveb sídla Parlamentu ČR bez vyhlášení veřejné soutěže dle ZŘS, tedy bez možnosti vybrat optimální nabídku. Smluvní vztah neobsahoval základní ustanovení nezbytná pro zhotovení díla, nebyla zde zakotvena rozhodovací a řídicí pravomoc investora, nebyl stanoven funkční kontrolní systém. Z takto chybně uzavřeného smluvního vztahu vyplývají negativní důsledky většího rozsahu, než je u staveb financovaných ze státního rozpočtu obvyklé. Vzhledem k tomu, že smluvní vztah předpokládá realizaci dalších staveb, je nezbytné tento nevyhovující stav napravit.

K nápravě zjištěných nedostatků je nutno ze strany KPS přijmout zejména následující opatření:

- neuzavírat další pro KPS nevýhodné smluvní vztahy na dodávku stavby formou dodatků ke smlouvě č. KDM 55/92 o zabezpečení investorsko-inženýrské činnosti;
- při uzavírání smluv na dodávku staveb, služeb a provozních činností důsledně dbát na dodržování zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů;
- při zadávání veřejné zakázky vyhotovit odpovídající zadávací dokumentaci (projektovou dokumentaci a

výkaz výměr) nezbytnou pro zpracování nabídky a tak zabezpečit jednotné výchozí parametry pro návrh cenové nabídky uchazečů. Tím budou vytvořeny podmínky pro jednoznačné hodnocení nabídkových cen uchazečů. Výkresovou a textovou část projektové dokumentace doplnit o výkaz výměr k ocenění, zpracování popisu položek a jednoznačné stanovení kvalitativních podmínek požadovaného díla;

- ve smlouvách jednoznačně definovat předmět díla a při stanovení jeho ceny postupovat v souladu se zákonem č. 526/1990 Sb., o cenách;
- vykonávat důsledně funkci stavebně-technického dozoru investora včetně cenové kontroly, a to na podkladě řádně uzavřeného smluvního vztahu se zhotovitelem a se zakotvením pravomocí a požadavků investora. Předpokladem pro výkon této funkce je jednoznačná definice díla, stanovení jeho ceny a průkazné dokladování věcného plnění;
- důsledně oddělit funkci technického dozoru investora od dodavatele stavby (generálního dodavatele či manažera), a tím zajistit nezávislou kontrolní činnost;
- uplatnit u generálního dodavatele stavby vrácení finančních prostředků, které byly použity duplicitně a v rozporu s právními předpisy.

Prověřit uzavřené smluvní vztahy a uvést je do souladu s platnými právními předpisy. Zároveň zabezpečit smluvní plnění závazků KDM jejich právními nástupci, neboť ke dni 1. 7. 1998 byl usnesením Krajského soudu proveden výmaz obchodní společnosti KDM, a. s., bez likvidace.